

ELTE TáTK szociális munka alapképzési szak

szakdolgozati és záróvizsga követelményei

2023/24/1. félévtől

Szakdolgozat követelményei

Tartalmi követelmények:

A szakdolgozat célja, hogy a hallgató bizonyítsa, felkészült egy szociális problémákra irányuló téma komplex elemzésére, a szociális munka elméleti ismereteinek és a szakma gyakorlatának összekapcsolására, a vizsgált kérdés releváns szakirodalmakon alapuló makro- és mikro-szintű kibontására, a személyes gyakorlati tapasztalatok reflektált megjelenítésére, a releváns elemzési, kutatási módszerek szakszerű használatára. A dolgozat bevezetőjében szerepelnie kell egy konkrét kérdésnek, amire a hallgató a dolgozatban választ keres, illetve a témakör megjelölésének, amellyel kapcsolatos szakirodalmi áttekintést készít. A tartalmi kifejtés során fontos a logikus felépítés, a megalapozott érvelés, a szakkifejezések megfelelő használata. A dolgozatnak nem követelménye, hogy önálló empirikus kutatási eredményt tartalmazzon.

A szakdolgozat javasolt felépítése:

Bevezető fejezet

- a téma megjelölése, a témaválasztás indoklása, a munka célja
- a témával kapcsolatos fontosabb szakirodalom és kutatási eredmények áttekintése
- a szakdolgozó témával kapcsolatos hipotézise vagy kutatási kérdése
- a feldolgozás módszere
- a dolgozat felépítésének ismertetése

A téma fő- és al-, illetve közcímekkel tagolt elemző kifejtése: - A tagolás történhet az egyes kérdéskörök, a kifejtés logikája vagy időbeliség szerint

- Az elemzés ajánlott struktúrája
- A téma elméleti keretbe való illesztése
- A feldolgozás során használt fogalmak értelmezése, definiálása
- A szakdolgozat jellegének megfelelően: a hipotézis megerősítése vagy cáfolata vagy empirikus vizsgálati anyag elemzése, logikus érvelés összefüggésrendszerbe helyezése, a szakirodalom főbb állításai

Összefoglalás

- Következtetések: a szociális munka elmélete és gyakorlata számára való hasznosíthatóság
- A témában rejlő további kutatási lehetőségek

Formai követelmények

Tartalomjegyzék (a dolgozat elején)

A dolgozat belső tagolása, az egyes fejezetek, alfejezetek stb. számozással való elkülönítése Hivatkozások (a lap alján, szöveg közben stb.)

A dolgozat befejezése után következnek a mellékletek, függelékek, dokumentumok. (Táblázatok a szövegben is elhelyezhetők!) Amennyiben több van belőlük, számozott formában, a forrás megjelölésével.

A témával kapcsolatos – hivatkozott – fontosabb irodalom szerzők szerinti abc rendben való felsorolása (szerző, cím, kiadó, a megjelenés helye, a megjelenés éve, folyóiratoknál a folyóirat száma)

2,5 centiméteres margók

1,5-es sortávolság 12-es betűméret (Calibri) oldalszámozás alul minimum 30 oldal maximum 40 oldal tartalmi rész, ebben nincs benne az első oldal, a tartalomjegyzék, mellékletek, függelékek, stb.

A feltöltött példány első oldala:

<p>Eötvös Loránd Tudományegyetem</p> <p>Társadalomtudományi Kar</p> <p>ALAPKÉPZÉS</p> <p>„a szakdolgozat címe”</p>	
Konzulens:	Készítette:
.....	„hallgató neve”
	„NEPTUN-
év, hónap (pl. 2012. november)	

Szociális munka alapképzési szakon – ide nem értve a (3a) bekezdésben foglaltakat –

a) a záróvizsga az alábbi két részből áll:

aa) a záróvizsgán a hallgató a záróvizsga-bizottság előtt ismerteti dolgozatát és megvédi. Az opponensi bírálóban feltett kérdésekre válaszol. A záróvizsga-bizottság tagja a konzulens. A záróvizsga-bizottság ötfokozatú érdemjeggyel értékeli a hallgató vizsgáját;

ab) a hallgató szociális munka ismeretekből tételes, komplex szóbeli vizsgát tesz egy szaktanár előtt, amit a záróvizsga-bizottság ötfokozatú jeggyel értékeli;

b) a záróvizsga érdemjegye a szakdolgozat (=az opponens által adott érdemjegy és a bizottság által a védésre adott érdemjegy számtani átlaga) és az elméleti kérdésre adott két jegy számtani átlaga, két tizedes jegyre számolva;

c) az oklevél minősítése az alábbi négy érdemjegy két tizedes jegyre kiszámított számtani átlaga:

ca) tantervileg előírt két szigorlat érdemjegye

cb) a szakdolgozat érdemjegye: az opponens által adott érdemjegy és a bizottság által a védésre adott érdemjegy számtani átlaga

cc) a záróvizsga-bizottság által a tételes feleletre adott érdemjegy

(3a) Szociális munka alapképzésen tanulmányaikat 2019-ben és azt követően megkezdő hallgatók esetén:

a) a záróvizsga az alábbi két részből áll:

aa) a záróvizsgán a hallgató a záróvizsga-bizottság előtt ismerteti dolgozatát és megvédi. Az opponensi bírálóban feltett kérdésekre válaszol. A záróvizsga-bizottság tagja a konzulens. A záróvizsga-bizottság ötfokozatú érdemjeggyel értékeli a hallgató vizsgáját.

ab) a hallgató szociális munka ismeretekből tételes, komplex szóbeli vizsgát tesz egy szaktanár előtt, amit a záróvizsga-bizottság ötfokozatú jeggyel értékeli;

b) a záróvizsga érdemjegye a szakdolgozatra (= az opponens által adott érdemjegy), a védésre és az elméleti kérdésre adott érdemjegy számtani átlaga, két tizedes jegyre számolva;

c) az oklevél minősítése megegyezik a záróvizsga érdemjegyével.

1. A szociális munka definíciója, célja, típusai és feladata. A szociális munka szakmává válásának folyamata. Az általános szociális munka koncepciója: készség, érték, ismeret.

- A szociális munka globális definíciója (2014): Esély, 2014. 6. szám. 96-100. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_6/2014-6_3-1_szocialis-munka_globalis_definicioja.pdf
- Szabó Lajos (1999): A szociális esetmunka kialakulása és elméleti hátterei. Szociális Munka Alapítvány 20. kötet, Budapest 11-31. <https://mek.oszk.hu/07100/07165/07165.pdf>
- Szabó Lajos (2003): A szociális esetmunka gyakorlata. WJLF, Budapest, I, II, III. fejezet. <http://www.scribd.com/doc/6923420/A-szocialis-esetmunka-gyakorlata>
- Stewart, A. – Clark, C. – Waterhouse, L. (2008): A szociális munkások szerepe a 21. században. Irodalmi áttekintés. Kapocs, VII. évfolyam 2. szám, 10-31. https://epa.oszk.hu/02900/02943/00035/pdf/EPA02943_kapocs_2008_2_02.pdf
- Andok Ferenc – Tímár Szilvia (2002): Dilemmák a szociális munkában. Esély, 2002. 4. szám, 85-98. http://www.esely.org/kiadvanyok/2002_4/ANDOK.pdf
- Kozma Judit (2007): A szociális munka professzionalizációja a jóléti államokban I-II. Kapocs, VI. évfolyam 2-3. szám, 29-30. <http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok/kapocs-letoltheto--lapszamai/kapocs-2007/91/news>

2. Az egyéni esetkezelés folyamata, a problémamegoldó folyamat, a humán ökörendszer elmélete.

- Egen, G. (2011): A képzett segítő, a segítség problémamegoldó és lehetőség-kibontakoztató megközelítése. 8. kiadás. (Perczel Mónika ford.) Eötvös Kiadó, Budapest.
- Bányai Emőke – Szabó Lajos – Tánzos Éva (2002): Az esetmunka folyamata. In: (Kozma Judit szerk.) Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, Budapest. 89-127.
- Feuer Mária – Nagy Krisztina (2011): Humán szakosok gyakorlati kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest. 126-141, 153-172, 195-206.
- Hepworth, D.H. – Larsen, J. A. (1996): A sokszempontú felmérés (66-98.), Bevezetés a problémamegoldó folyamatba (145-155.) In: Tánzos Éva (szerk.) Szociális munka egyénnel és családokkal – esetmunka. A szociális munka elmélete és gyakorlata 2. kötet. Semmelweis Kiadó, Budapest.

3. A szociális csoportmunka helye a szociális munkában. A szociális munkás által vezetett csoportok típusai, a csoportok fejlődésének fázisai.

- Barcy Magdolna (2012): Csoportmódszerek alkalmazása a segítségben és a fejlesztésben. Pszichológiai Könyvek. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Rudas János (1990): Delfi Örökösei. Önismereti csoportok: elmélet, módszer, gyakorlatok. Gondolat Kiadó, Budapest. 14-22, 41-70, 113-138.
- Schwaetz, W. (1997): Csoportok alkalmazása a szociális munka gyakorlatában. In: Hegyesi Gábor – Kozma Judit – Szilvási Léna – Talyigás Katalin (szerk.) Szociális Munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata, 4. kötet. Szöveggyűjtemény. Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest. 35-54

4. A közösségi munka fogalma, a közösségi munka folyamata és főbb módszerei.

- Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel: A közösségfejlesztés és a közösségi munkagyakorlatának elmélete. Második, átdolgozott kiadás. E-tananyag, ELTE TáTK, https://tatk.elte.hu/dstore/document/1538/Barcy_Segito_modszerek.pdf Bevezetés és első rész, 6-56.
- Közösségi munka a családsegítésben (2011). Nagyné Varga Ilona (szerk.) Debrecen. Szociotéka sorozat, Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke, Debrecen. 9-102. <http://mek.oszk.hu/11900/11953/11953.pdf>
- Varga A. Tamás – Vercseg Ilona (1998): Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest. 108-114, 139-166. http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument

5. Szociálpolitika alapfogalmai, értékek, eszközök, társadalompolitika – szociálpolitika, szegénység, kirekesztés, társadalmi egyenlőtlenségek, foglalkoztatás.

- Ferge Zsuzsa (2017): Magyar társadalom- és szociálpolitika 1990-2015. Osiris Kiadó, Budapest, 21-88.
- Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába, Osiris Kiadó, Budapest (2.kiadás). Egyenlőtlenség, szegénység c. fejezet, 116-154.
- Ferge Zsuzsa (2008): Miért szokatlanul nagyok a magyarországi egyenlőtlenségek? Esély, 2008. 2. szám. 3-14. http://www.esely.org/kiadvanyok/2008_2/FERGE.pdf
- Kövér Ágnes (2012): Egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség a foglalkoztatáspolitikában. Alapfogalmak, fejlődési trendek. ELTE TáTK, Budapest. 19-34., 78-98. https://www.tatk.elte.hu/dstore/document/1543/Kover_Egyenlo_banasmod_es_eselyegyenl.pdf
- Messing V. – Molnár E. (2011): Válaszok a pénztelenségre: szegény cigány és nem cigány családok megélhetési stratégiái. Esély, 2011. 1 szám. 53-75. https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/78904/2011_1_03messingmolnar.pdf?sequence=1

6. Szociális munka családokkal és gyermekekkel, a gyermekvédelem rendszere és kihívásai.

- Rácz Andrea (2022): Teóriától a gyermekvédelem praxisáig: Útkeresések egy szolgáltatásfókuszú gyermekvédelemért. Eötvös Kiadó Budapest. 41-55, 149-167. https://www.eltereader.hu/kiadvanyok/https-www-eltereader-hu-media-2023-03-tatk_racz-andrea_teoriától-a-gyermekvedelem-praxisaig-pdf/
- Bass László – Darvas Ágnes (szerk.) (2019): Civil jelentés a gyerekesélyekről, 2014-2017. Gyerekesély Közhasznú Egyesület, Budapest. 11-39, 131-167. <https://mek.oszk.hu/18200/18286/18286.pdf>
- Darvas Ágnes – Szikra Dorottya (2017): Családi ellátások és szolgáltatások In: Ferge Zsuzsa (szerk.) Magyar társadalom- és szociálpolitika (1990-2015) Osiris Kiadó, Budapest. 215-254.
- Sik Dorottya (2020): Prevenációs szemlélet a magyar gyermekvédelemben Esély, 2020, 2. szám, 94-111. https://www.esely.org/kiadvanyok/2020_3/94-111_sik_dorottya.pdf
- Colapinto, J. – Minuchin, P. – Minuchin, S. (2002): Krízisről krízisre- szegény családok segítése, Animula, Budapest. 9-99.

7. Szociális munka mentális zavarral élő emberekkel.

- Ács Andrea – Gordos Erika (2017): A mentális problémával küzdő emberek és a magyar pszichiátriai ellátórendszer bemutatása. In: Kutatási beszámoló. A pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek társadalmi helyzetét feltáró országos kutatásról. (Perlusz Andrea, szerk.) A Gyógypedagógia Fejlesztéséért Alapítvány, Budapest. 58-66.
- Bugarszki Zsolt (2003): A szociális munka új lehetőségei a pszichiátriai betegek ellátásában. *Esély* 2003. 1. szám. 67-87. https://www.esely.org/kiadvanyok/2003_1/BUGARSZ.pdf
- Harangozó Judit (2000): Közösségi pszichiátria - mint a lakóhelyi rehabilitáció modellje. In: (Huszár Ilona, Kulmann Lajos, Tringer László, szerk.) A rehabilitáció gyakorlata. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest. 131-147.
- Bulyáki Tünde (2021): A felépülés értelmezése a mentális zavarral élők nézőpontjából. *Esély*, 2021. 4. szám. 93-110. https://www.esely.org/kiadvanyok/2021_4/93-110-bulyaki-esely-2021-4-vegleges.pdf

8. Lakhatás, hajléktalanság, szociális munka hajléktalanságban élő emberekkel.

- Bényei Zoltán – Gurály Zoltán – Győri Péter – Mezei György (2000): Tíz év után. *Esély*, 2000. 1. szám. 62-95. http://www.esely.org/kiadvanyok/2000_1/tiz.pdf
- Február Harmadika Adatfelvételek, aktuális gyorsjelentés http://www.menhely.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=32&Itemid=37
- Ferge Zsuzsa (2000): A társadalom pereme és az emberi méltóság, *Esély*, 2000. 1. szám. 42-48. https://www.esely.org/kiadvanyok/2000_1/ferge.pdf
- Habitat for Humanity Magyarország: Éves jelentés a lakhatási szegénységről: <https://www.habitat.hu/mivel-foglalkozunk/lakhatasi-jelentesek/>
- Missetics Bálint (2010): Otthontalan, csupa csősz világ, hajléktalanság és kriminalizáció Magyarországon. *Replika*, 71, 29-44. <https://replika.hu/system/files/archivum/replika%2071-02%20Missetics.pdf>

9. Fogyatékossgal élő emberek helyzete, a szociális munka szerepe az ellátásokban.

- Könczei György – Kullmann Lajos (szerk.) (2009): A (komplex) rehabilitáció alapjai. 3-24. In: Bevezetés a komplex rehabilitációba. Szöveggyűjtemény. Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest. <https://mek.oszk.hu/09800/09834/09834.pdf>
- Szekeres Tiborné – Terbócsné Hajdú Irén Barbara (2020): „Egyenlő esélyekért! Alapítvány” Magas támogatási szükségletű/súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek lakhatási szolgáltatásának ígéretes gyakorlata. NFSZK Nonprofit Kft., Budapest. https://www.efiportal.hu/wp-content/uploads/2023/05/20200131_Egyenl%C5%91-Es%C3%A9lyek%C3%A9rt-Alap%C3%ADtv%C3%A1ny-kiadv%C3%A1ny_v%C3%A9gleges%C3%ADtett.pdf

10. A magyarországi cigány népesség helyzete, szociális munka cigány közösségekkel.

- Csongor Anna (2012): A cigányság felemelkedését, integrációját szolgáló programok. In: (Csongor Anna, Sziklai István szerk.) Fejlesztéspolitika, stratégiai programalkotás a szociálpolitikában. ELTE TáTK, Budapest. 137-141., 159-174. https://www.tatk.elte.hu/dstore/document/1541/Csongor_Sziklai_Fejlesztéspolitika_strategiai.pdf
- Darvas Ágnes – Farkas Zsombor – Kende Ágnes – Vígh Katalin (2016) Roma gyerekek a szakellátásban: Gyermekjólét és gyermekvédelem Nógrád megyében, Esély, 2016, 4. szám, 52-82. http://www.esely.org/kiadvanyok/2016_4/2016-4_3-1_Darvas-Farkas-Kende-Vigh_Roma_gyerekek.pdf
- Farkas Zsuzsanna (2012): Hidak és sorompók. A települészámolásban, a településeken végzett terepmunka tapasztalatai és integrációs hatásai. Társadalmi Együttélés. Interdiszciplináris e-folyóirat, 2012/4. 1-21. http://epa.oszk.hu/02200/02245/00004/pdf/EPA02245_tarsadalmi_egyuttes_2012_4_farkas_zsuzsanna.pdf
- Héderné Berta Edina (2014): A cigány családoknak nyújtott személyes szolgáltatások jellegzetességei. Esély, 2014, 1. szám. 64-79. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_1/hederne.pdf
- Majtényi Balázs – Majtényi György (2012): Cigánykérdés Magyarországon 1945-2010. Libri, Budapest. "Üveggyöngyhátás" A cigánykérdés története 1989-2010 c. fejezetből: 107-116., 119-123., 130-140. http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/olvasoszoba/romaszovegtar/Ciganykerdes_magyarorszagon_1945_2010.pdf

11. Alkohol- és droghasználat Magyarországon, a szociális munka szerepe a szerfüggő emberek ellátásában.

- Demetrovics Zsolt (szerk.) (2009): Addiktológia alapjai III., ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 83-130., 250-315., 345-365., 385-403., 431-475.
- Demetrovics Zsolt (szerk.) (2009): Addiktológia alapjai II., ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 293-327.
- Szécsi Judit (2021): A szociálpedagógusok lehetőségei és lehetséges feladatai a szenvedélyproblémával küzdő emberek segítése során. In: (Rosta Andrea, Rostáné Riez Andrea szerk.) Szociálpedagógia, szak-szociálpedagógia, L'Harmattan, Budapest. 319-349.

12. Idős emberek helyzete Magyarországon, szociális munka időskorúakkal.

- Szabó Lajos (2020): Tranzitív változások az idősödés útján. Szociálpedagógia, 15/2020, 201-221. http://real-j.mtak.hu/14877/7/szocped15_2020%20%281%29.pdf
- Szabó Lajos (2018): Szociális munka idősekkel. Oktatási segédanyag 2. fejezet (ELTE Szociális Munka alapképzés, kézirat)
- Zsinka Flóra (2020): Időskor: társadalmi konstrukció és saját narratívák. Replika, 2020/1. 2020, 237-263. http://real.mtak.hu/120831/1/replika_117-118-10_zsinka.pdf
- Kárándi Erzsébet – Kovacsics Zsuzsanna – Rettegi Zsolt (2019): A demenciával élő személyek ellátása és gondozása, valamint a demenciával élő személyek viselkedésváltozásai. Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, Budapest. http://prekogalfa.hu/documents/efop/TF_DEV_PDF.pdf

13. A krízis fogalma, kialakulása, folyamata. A krízisek formái.

- Csürke József – Vörös Viktor – Osváth Péter – Árkovits Amaryl (szerk.) (2009): Mindennapi kríziseink. Lélekben otthon könyvek, Budapest. 3-26., 143-278., 369-374., 377-387.
- Hajduska Marianna (2008): Krízislélektan. Eötvös Kiadó, Budapest, 9-33, 117-170.
- Szabó Lajos (1994): Krízisintervenció a szociális esetmunkában. In: (Tánczos Éva szerk.) A szociális munka elmélete és gyakorlata. Semmelweis Kiadó, Budapest. 48-65
<https://digitalia.lib.pte.hu/hu/pub/tanczos-eva-a-szocialis-munka-elmelte-es-gyakorlata-semmelweiss-bp-2001-566>

14. Kutatások a szociális munkában, módszertani megfontolások és szociotábori tapasztalatok.

- Heltai Erzsébet – Tarjányi József (1999): A szociológiai interjú (mélyinterjú) készítése. TÁRKI, Budapest.
https://www.academia.edu/36497069/Heltai_Erzs%C3%A9bet_Tarj%C3%A1nyi_J%C3%B3zsef_A_szociol%C3%B3giai_interj%C3%BA_m%C3%A9lyinterj%C3%BA_k%C3%A9sz%C3%ADt%C3%A9se_PDF
- Sik Dorka – Szécsi Judit (2021): A fókuszcsoporthoz mint módszer szerepe a szociális munkában. In: (Fábián Gergely, Hegyesi Gábor szerk.) Tudományos gondolkodás és kutatás a szociális munkában I. MTA Szociológiai Tudományos Bizottság Szociális Munka Albizottság. 236-257.
<https://tatk.elte.hu/dstore/document/1471/Tudom%C3%A1nyosgondolkod%C3%A1s.pdf>
- Solt Ottilia (1998): Interjúzni muszáj. In: Méltóságot mindenkinek. Összegyűjtött írások 1. Beszélő, Budapest, 29-48.
https://dokumentumok.vanesely.hu/Solt_Ottilia_Interjuzni_muszaj.pdf
- Szécsi Judit – Sik Dorka – Kaló Zsuzsa (2021): A terepkutatás (szociotáborok) és megfigyelés, mint kvalitatív módszerek jelentősége a szenvedélybetegséggel kapcsolatos problémák vizsgálatában. In: (Fábián Gergely, Hegyesi Gábor szerk.) Tudományos gondolkodás és kutatás a szociális munkában I. MTA Szociológiai Tudományos Bizottság Szociális Munka Albizottság. 460-482.
<https://tatk.elte.hu/dstore/document/1471/Tudom%C3%A1nyosgondolkod%C3%A1s1.pdf>